

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta oia de 2 ori: Joi si Domineca, 6/8, candu conoada ajutoriale. — Pretulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2, 3 fl. v. a. Trieri estere 12 1/2 v. a. pe unu anu edu 2 1/2 galbani mon. sunatorie.

Anul XXXVIII.

Se prezuma la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taci's timbrala s 30 cr. de facare publica.

Nr. 2.

Braslovu 21/9 Ianuarie

1875.

La apelulu clusian!

Inteliginti' romana din Blasiu, intrunita in conferinti'a sa din 10 Ianuarie 1875 st. n., deliberandu' mai indelungatu, intre altele si asupra' apelului facutu din partea clubului clusianu, pentru tinerea unei conferinti' romane, se pronuntia in urmatoarele:

Inainte de tote se ada indemnata a felicitati si laudă pre frati membri ai clubului clusianu pentru zelulu de preingirire manifestatu in apelulu seu din Decembrie 1874.

Punctulu primu alu apelului, in care se propune tinerea unei conferinti' romane in Alb'a-Iulia la 15 Februarie, -lu primose de alu seu, de si pentru acest'a ar' fi mai acomodata dia'a de 14 Februarie st. n., fiindu acest'a Domineca, prin urmare o di, in care cei mai multi dispena de tempu liberu.

Punctulu alu doilea, in catu prin acest'a se propune a se transmite la nuntia' conferinti'a, totu cam dupa 30,000 locuitori cate una deputata alisu prin membri romani ai comitetulu municipal; nu-lu pote primi inteliginti' blasiana, din cauza, ca dupa opinione ei conferinti'a astelulu compusa nu ar' fi in totalitatea sa expresiunea proprie, fidelu si adeverata a intregi natiuni, ci numai a catorva persoane.

Alegerea deputatulu de catra intrega populatiunea, investitu cu dreptulu de alegere, ar' fi in totu casulu mai convenientu, det' acest'a ar' fi intru impingariulu de facia cu totulu nepracticabiliu, mai imposibili; deci se declara pentru conferinti'a libera, in care se aiba intrare cu votu decisivu fia-care romanu inteligentu, care are dreptu de alegere in vrs-uno cercu electoralu din patria; pentru ca nu are intielesu, ca se se eschida dela conferinti'a aceli'a, cari sunu alegatori si ca atari au se decida cu votulu loru in realitate!

Cu respectu la punctulu 3 unde se propune, ca convocarea conferinti' se se face prin barbati reconocuti anteseaman ai natiunii etc.; avendu in vedere de o parte scurtimea tempului, de alta parte impingariulu, ca ambii presidendi de via memoria a-i comitetulu romanu permanentu din 1861, cari ar' fi chiamati a lua iniciativ'a in atari cazuri, suntu mortu, propune: ca aceea conferinti'a se o conchieme intasu comitetulu clubului romanu din Clusiu, alu carui presidinte este totu-odata si unlu dintre membrii comitetulu permanentu din 1861.

Blasiu in 10 Ianuarie 1875 st. n.

In numele inteliginti' romane din Blasiu: Constantin Pappalari, conducatoriale conferinti'.

Stefann Popu, actuaru.

Ungureni si Ardeleni.

Ve aducuti amente de vicariulu Nobilu dela Hatiegu, de inainte toama cu 50 de ani! Deca denulu ar' mai traf si ar' vedea atatea nebuli' domenesici, s'ar' jurat' erasi pe barb'a sa cea alba, ca „diu acesti' oameni -si facu de capu, ei voru se stérgea religiunea si se delumea pre ma-

nale talharilor.* Déru inca deca acelu betranu septuagenariu ar' fi ajunsu anulu 1843, ca se vedea de ex., cumu spenderiara in Clusiu pre fosti clerici Betraneanu si Simonis (3 Oct), pre protopopulu Vas. Turcu din Catina (23 Oct. in etate de 68 de ani), éra in Tergulu-Muresului pre clericulu de Sibiu Vasil. Popu si cu acest'a pusera tier'a in facari! *)

In dilele nostre acesti' oameni -si facu de capu mai multu chiaru si de catu in an. 1843. Cautati numai bine si veti vedea, ca astadi mai tote diariulu politicu maghiaru impingu tier'a éra castru belu civilu, éra cele nepolitice prepara calesu celora. Decandu este lumea atata ura si vindicta nationale nu s'a propagatu, cata se propaga in tempulu nostru in diariulu curatu maghiaru. Se intielege totu de sinesu, ca cele nemaghiaru nu le remanu detorie cu mai multu, decatu numai cu ce tiele in restantiu, procarorulu de statu si in Transilvani' legea martiale, despre care „Albina“ nu mai vre se audia si nu crede in existenti'a ei.

Din tote partilele calpinesci (Chauria) dela Ungaria, reformu comitetu Lonyay si organulu seu „Reform“, -si face mai multu de capu, anume dela caderea in eode a Dompului Ioru. Inainte cu unu anu au publicatu si Dr. caliva articulu dupa „Reform“. De atunci ce se face si mai roa si mai catranu, multu mai pessimista, inasa totuodata mai restantoria. Anume pe nationalitate le ar' stinge deca ar' pota intru' lingura de apa.

Deca potema da credientele neconditionatiu scizioru mai noúe, apoi comitele Melchior Lonyay ar' fi reîntratu in grati'a monarhului si intru' noúe combinatiune ministeriale. Fia cum va fi, déru unu patriotu cá elu asia prepara calesu spre impacierea populatelu? Diariulu seu injura cumpliu pe nemu, amerinti'a cu perire nationalitatulu, éra coltiu cei mai ageri si acute asupra natiunei romanesci din Marele Principatu alu Transilvaniei. De altmintrea tier'a acesta este tractata de catra Ungureni intocma cá si candu o ar' fi iustu si subjugatu ei cu sabi'a. Vedeti, ca chiaru renegatii nostri, cu dd. Band, Teleki, Kennedy, Huszar in frunte, le au pliesita in facia, ca tractéza tier'a, cá si cum ar' fi iustu cu armele, adeca in sensulu lui Schmerling, pre candu facia cu Ungari'a éra la moda „Die Verwirklichungstheorie“, ad. „Te-amu subjugatu cu armele, esti supus“, esti scilar'a mea, anu se facu cu teare, orea iora vré eu, j-ti voi da numai drepturi, cari mi convina mie séu neci unulu.“ Eu inase oredu, ca nimeni din noi nu a nitatu neci responsurile, pe cari le delera in acei ani ungureni in mai multe variatiuni; ei ad, le dicea: bine, deca voi ne ati iustu cu armele, ne au iustu si muscalii, confederatii vostri cu armele, si deca noi amu devenitu sclarii vostri cu dreptulu albiei, atanci intru voi si inire noi nu amu existu neci decum alte relatii, decatu cele usitate intre domni si sclavi. Este apoi sciutu, ca sclavulu urecede din adenculu sufletulu pe tiranulu seu, si ca uniculu seu scopu si aspiratiune este, de

a scapa de jugulu sub care geme. De aceea se nu ve mirati, deca conspiramu neocetatu asupra vóstra si deca alergamu la franci, la italiani si la prussaci, ca se ni-i castigamu de patroni si ajutatori in contra vóstra, si deca nu ne odichnamu, pana ce nu vomu scapa de voi.*

Asia le vorbea ungureniul nemitoru dela 1849 panu in anulu 1866 inclusive, ba kosuthianii le vorbescu inca si astadi totu in acestu limbagiu.

Si scilu d-vóstra cine suntu colaboratorii cei mai furiosi dela diariulu maghiaru si anume la „Reform“? Partea cea mai mare necagei moderni de acia, caroru le este rusine, cá si cumu ar' fi bastardi, de onorabilele nume nationale alu familie-loru proprie, si ceru se li se schimbe prin decretu; de acestia suntu si publicisti Rákosi (mai inainte Kremser), Doczi (Dux din Boemi'a), Örlösz (Müller), Paloczay (evreulu Pollak), éra la „P. Naplo“ si „Loid“ Max Falk (evreu bolezatu), la „Hoc“ Ed. Hron (evreu) si o suta altii. Éca maghiari unlu cá unlu din Scith'i'a, caril ceru sclari'si chiaru sangele natiunei romanesci prin diariulu din Pestea. La diariulu din Clusiu inca suntu unii colaboratori, totu renegatii, asai, armeni evrei. Toti acestia ducu tier'a' rola de gladiatoru, se batu cu nationalitate la comand'a altora pentru bani. Do. Lonyay petrece in alte tieri si mai alesu la Meran. Se pote ére cá se nu vedea desulu unde ducu renegatii pe acestia tieri? Séu crede Excelenti'a Sa si tote Excelenti'e, ilustratiile si magnificenti'e, ca voru mai spariu pe cineva prin vorbe mari si iste de ale acelu gladiatoru? Pana-lumea si parentulu, nici ei nici altii. Unu scopu inase -lu voru ajunga, ca va veni éra nembutulu cá se ne inpace. Veni diu acela, pentru ca privitu cu ochii si ascultati cu urechile vóstre, cumu inasni poporul maghiaru, satulu pana dupa urechi de acesta stare a lucrurilor, se provoc'a la „Cedzár Öfelség.“

Ce crims a comissu marele principatu alu Transilvaniei, cá se fia tractatu de ungureni multu mai réu de catu ére tractate colonie americane ale anglilor pana catra 1780! Si ce totu au ungureni cu natiunea romana, de nu o inasa in pace, cá se -si desolve si ea poterile sale nationale pe calesu civilizatiunei?

Dér' ére cari se fia cauzele, ca chiaru unlu romanu ungurenu au inceputu se dá ajutoriu maghiarilor ungureni si totoruru renegatiloru de acelu si de aici? Óra de ce denasi inasitu asia multu, cá se fia parte activa la discussiune costinele totu provinciale, candu noi ne-amu feritu totu-deoan'a a ne amesteca in costunielu loru de dreptu publicu, propriu alu tierel loru? Dloru ar' trebui se prí-épa, ca prin acestu inhibiere de consiliu necerutu destépta in romanii Transilvaniei mai multe suverine din trecut, incepundu chiaru din dilele fericitulu episcopu Samuilu Vulcanu. Dér' se nu mergemu asia departe inapoi; ne este dá ajunsu anulu 1848, pre candu dd. A. Boda, S. Popu, I. Dragosiu, E. Gosdu si alti cativa cutriera Transilvanii'a in crucisii si carmesidii, cerendu-ne cá se ne iniroima la unione neconditionata, adeca la fusiunea totala a Transilvaniei. Ei nu enoocesa mai nidecudu costinele Transilvaniei, séu de o ci enoocesa, déru nu o simtia, (precumu observase forte bine du. Cipariu), si totusi ne punesa sul'a in cósate, cá se o sacrificamu, éca asia, pe

*) Pana la Maiu au mai omoritu Clusianii alti 25 de romani; intre cari au fostu si 3 preoti, adeca doi uniti si unu neunitu. Pretii uniti au fostu Mich. Popu de 64 de ani, Vas. Popoviciu din Tiegsloru de 52 de ani, éra celu neunitu a fostu Stef. Mora din Simotelnicu de 48 de ani.

vorbe mari de a le ungurenilor; dar' candu vediaru si vediaru, ca nu o scota la cale cu noi, se luara de mana cu Kosuth si-i ajutama ce se aduca in contra noastra si caterva batalioane romanesci si cele de lanceri romani puse sub comanda lui Bem, a lui Katona si Teleki. Episcopulu de atunci al Oradei facea in fruntea totoruru casa comuna cu asupritorii nostri; de acea repaus. Ioann Maioreseu ei dise pe la 1850 in facia: „Acolo unde se afla internatu episcopulu Ioann Lemeni, adeca internatu in Vien'a, ar' fi localu Prae S. tale; det' ar' avutu noroca mare cu cardinalulu Schwarzenberg, care-ti castig'a si deoratinele.“

Eca domnule Redactoru, pentru-ce propunerea diul F. de a produse conferintia comuna cu romanii din Ungaria, tiene impresiune asia curioasa la cei mai multi lectori. Mai deca si unu passagiu din corespondentia de care-ti vorbeam in seipman'a trecuta: „Ce au avutu ungureni cu noi, au venit in Iuliu 1872 cu candidati de al loru, ca se-ai alega omenii nostri la diet'a unguraca? Asia respecta ei convictiunile noastre? Frumosea fratibea se ne vlie cu sil'a pe capu. Ca dora n'au fostu datu si ei man'a cu Madsy, cu Yodianer, cu cei alesi la Miercurea, la S. Sebesiu, la Nasoudo, ca se ne prostiteu onorabilitatea poporului nostru si se ne puna in prangu inteligentia, se o cumpere, precum campari vitale in targe!“

Suntu amare vorbele aceste, dar' odata trebbea se rupe lacerea si Gazet'a, dupa-ce trei ani de zile amu suferitu statu amaru de insula.

Si apoi ce totu au densu cu tienst'u nostru, pe care o bajocorescu de passivitate? Ne-ama „ispoveditu“ noi troidata, necam la mireni, dar' nici chiaru la reverendi preati din Ungaria? Ne ne amu „ispoveditu“, ca si noi amvu preuti nostri, si inca multi de acea, cari in a. 1848/9 au scapatu de glontia si de furci numai ca prin urechile aculu, si noi catra aceia amvu incederea cea mai mare. Veve tempulu incederi si catra al dumnealora, dar' inca nu a scotitu; ar' pana atunci li rogamu ca se nu se supere pe noi, deca ne mai place se ablamu dupa capulu nostru, asia secu, precum si l'au datu Diecu. △.

Braslova 20/8 Ianuariu 1875.

Diet'a unguraca se afla erasi in activitate, inese pana acum lucra mai multu in sectiuni, si dietiela plenarie sunt tare sporadic, deoatce proiectele de dare si bugetulu n'a trecut inca prin censur'a comisiunii financiari. Ce o dreptu, comisiunea financiara, care lucra cu asiduitate la operatulu bugetului pentru anulu curinte, a redusu si reduca mai multe din sumele preliminate, inese cu tote aceste totu mai remane de acoperitu unu deficitu de 25 pana la 30 de millioane. Ministeriu de finance Ghyzcy, care acum la betranetie este cuprinsu in acestu respectu de unu optimismu copilarcescu, crede ca acestu deficitu se va pota acoperi parte din banii imprumutati, parte din millioane, ce cugeta a le incassa in urma urcarii danieloru. Ba ce e si mai multu, d-lu Ghyzcy a mersu pana a garant'a cu vid'i'a proprie, cumca, deca i se voru accepta tote proiectele, va restabili echilibrulu in financele statului. Slaba garantia si tristia consolatiune e aceta pentru toti aceia, cari n'ar' voi bucurose se vedea statulu ungurescu cadistu victim'a peceatorulu si atentatorulu indrapetatu contra se de catra chiaru ocarmoritorii sei.

Stang'a opoitionala lucra din tote poterile, ca se trantacea cabinetulu actualu, cu tote ce scia presia bine, cumca dinstu in impreguarile de facia i este absolutu cu nepolintia, se ajunga la potere. Inse pentru aceste se ivescu cu totulu alte combinatiuni. Se dice, ca Lojay, care dela caderea sa incoca nu veneca alt'a, decatu rezonare, ar' si ajuns erasi in amicitia cu Andrássy si astfelu ar' fi intratu de nou si in grati'a Dominotorilui. Precum se vede, Andrássy numai in mani'a statoriculu ce lo-a primitu din partea conservatorilor,

s'a resolvitu a se impaca cu Lojay, care ori si cum totu se mai numera intre barbati de statu si Ungarieli. Din aceta impregurare se conchide, ca armatoriulu lui Bittó va fi Lojay. Deca nu ne insiela aparint'a, ungurii au de cugetu se exeeute novele alegeri erasi sub auspiciile lui Lojay, care si-a castigatu mari merite pe terenulu alegeriloru de deputati si a datu probe inderedate despre talentulu si abilitatea sa in aceta sfera de afaceri, compatibile numai marei capacitati a barbatoru de statu maghlaru.

Crisea financiara amenintia caderea regimulu actualu; Hon' dice, ca camera nu v'a primi inmultirea danieloru proiectate, ca tier'a nu le pota suport'a si regimulu presentu trebbe se abdica facandu locu regimulu opoitionalu. Finantiele apas greu pe politiciastu neprecongetati.

In Frant'a Rouhar, fostulu capu al partitii bonapartiste s'ar fi esprimatu, ca dupa doue luni Mac-Mahon inca va protebe in Frant'a, ca Serrano in Spania. Acosta propoziie pote se devina facta, deatce ca reorganistiune armatei francoase se va pota efeptu cu succesulu doricu numai sub unu guvernamentu monarchicu. Apoi curinteale maresialulu Mac-Mahon, cumca elu conteza pe armata, inca se explica cam in sensulu acista.

Noulu regu alu Spaniei Don Alfonso se va proklam'a in curendu de maiorene, cu tote ca este numai de 17 ani, si dupa acea prin unu cerculariu va inconnoscintia poterile esterne despre surseza sa pe tronulu Spaniei. Don Carlos si organizeza trupeli si vr'o se continue lupt'a. Elu regreta, ca consangeanulu su Alfonso s'a facutu unu instrumentu ala revoluzioni si a primitu coroane regale, care numai lui, adeca lui Don Carlos i compete.

Reportu

despre activitate a comitetulu Asociatiunii pentru spiritualele invatiatoru si a sodaliloru romani messeriassi in Brasiova.

Comitetulu acestei Asociatiuni, alom in adunarea generala din 30 Decembre 1873 a tienst'u in decursulu anulu 1874 li sedintie si pe bazea procesorulu verbale luate in acete sedintie are onore a report'a despre activitatea sa, resumendu-o in urmatoarele poncte:
1. Comitetulu se afla in placutu positione a anuncia cu. adunari, cum-ca statutele, cari d'atate ori su fostu respinse, in fine s'au aprobatu de ministerulu regiu in 4 Februaru 1874, si tiparindu-se in 300 de exemplare, suntu puse la dispozitiunea cu. adunari.
2. Cu privire la inmultirea membrilor si a venturitoru avemu onore a aduce la conoscintia, ca in decursulu acestu anu s'au insorisu inea 6 membri fondatori si 1 ordinari; astfelu avemu cu totul 43 membri fondatori, 43 de membri ordinari si 6 membri protegetori.

Multu mai norocosi amu fostu in sporirea venitorilor, si cu aceta ocazine ne implinim o sfera detortinta, a aduce tributulu reconoscintie unora corporatiuni, cari s'au distinsu prin donatiuni considerabile si adeca: a) comunei parohiale a stinii Nicolae, care a aplicat'a si pentru anulu acista subventiunea de 100 fl.; b) corporatiunea macelaruu romani, care a daroiu sum'a de 55 fl. in folosulu acestui reunii; c) aceloru Romasi brasioveni, cari au daroiu 105 fl. si 96 cr. din reassarea spessorulu facute cu trenulu separat, ingastiatu cu ocazinele inmortmentarii metropolitolui Siagun'a, la staruntia d-loru Constant. I. Popasu si D. Manole.

Cu aceste subventiuni precum si cu contributiele membriloru, comitetulu se afla in placuta positione a conata, ca iun'a noastra Asociatiune pote lucra intr'o sfera mai mica cu succesu laudabilu.

3. Cu privire la starea cassei reti avé oca-

siune a afla din reportulu casierulu, atatu amvu de observatu, ca incassarea taxelor e impreunata cu multe dificultati, intre acosta cea mai mare este, ca membriu nu presia platescu; cu tote acosta constatam cu placere, cumca in anulu acesta s'au incassu taxele mai usoria, decatu in anulu espiratu; afara de acese suntem in stare a areu, cumca fondulu este indoiu, de catu cum era in anulu espiratu.

4. Venim acum la punctulu principalu alu problemu, ce porta Asociatiunea nostra pe frontipiculu se: este asiediare copilloru pe la meserii. Comitetulu si-a tienst'u de cea mai santa dotorintia a lucra dupa poteri in acosta directiune. Trebbe se marturisiu, ca nimicu n'a facutu comitetulu state difficulta, ca asiediare copilloru la meseriasi. Prima difficultate provine din lips'a de messeriassi romani, ca-ai afara de macelari si cotojari ceilalti messeriassi suntu forte pacini, prin urmare amu fostu arivati a-ai asiedia pe la messeriasi straini, cari nu-i primescu bucorose, spre scopulu acesta amu fostu siliti se apellam la concursulu domniloru comerciantu romani, cari prin infindint'a ce o au prin conescintie de negoiu, ni-au ajutatu forte multu. Profitam de aceta ocazine spre a aduce cea mai mare multiamia dd. Dum. Stanescu, An. Zanescu, P. Archimandrescu, Nic. Dimitriu, St. Poenariu, I. Sotiru, Ioann Manole.

A dora greutate provine dela nastatornic'a copilloru, ca-ci s'a inestampatu, ca amu ambiatu pentru catu unu copilu si 3 dila, paua ce amu afasta locu, a pat'r'a di l'amu asiediatu si a cinque di a si fugitu.

Tacemu despre alte greutati, cum suntu conditiunile cele grele, ce ceru meseriasi; seraci'i paritiorulu, cari nu pota se proveda pe copii cu imbracamintea necesaria nici se ingrigesca de albiturile copilloru si alte asemia.

Luandu in consideratiune difficultatila mentonate, precum si modecele mediocle, cari ni-au statur la dispozitiune, comitetulu constata cu satisfactiune, ca in anulu acesta a lucratu cu succes asiedandu pe la meserii 23 de invetiacei, si observandu acelu principu, ca intre Romani se se latesca catu de multe specie de messerii, de acese l'a asiediatu pe la cele mai diferite ramuri, si anume:

8	invetiacei la comerciu	
6	„	„ cismari
3	„	„ leacatori
2	„	„ masinari
2	„	„ zidarii
1	„	„ perieri
3	„	„ mesarii
1	„	„ culeari
2	„	„ lumbaria
23		

Afara de acesti invetiacei a mai avutu comitetulu sub ingrigirea sa si pe ceilalti 50, asiediatu in anii trecut, distu cari 6 devintra sodali in decursulu acestu anu. Sum'a totoruru invetiaceiloru de messerii, cari stau sub scutul acestei Asociatiuni, este acum de 67, unu numeru destulu de insemnatu pentru timpululu cela scuru de candu a intratu aceta Asociatiune in viata.

5. In conformitate cu staturale are Asociatiunea, intre alte obligaminte, si acela, de a scuti pe invetiacei de maltratiile stapaniloru; de acosa comitetulu a intervenitu ori unde s'au iritu diferente intre stapani si invetiacei; mai departe a ingrigitu comitetulu de instructiunea necesara, dispuundu ca 2 invetiacei, cari au avutu calificatiunea recerata, se fia primiti in scola industrialia sasaca din locu; er' pentru ceilalti se tiene de catra corpul didacticele scolele nostre unu curs de invatamintu cu done despartiminte, si acii profita comitetulu de ocazine spre a aduce multiamia aceloru domni profesori, care poptu acestu sacrificiu pentru invetiacei fara nici o raspata si anume dd. Lazaru Nastasi, I. C. Tacitu, Ioann Popes, Ioann Dobrescu, D. Domnitoru.

stare locu, unde panera acelor a dupa lege e permissa.

Deca este a se tiens adunare publica de partita, festivitate (serbare) de partida si procesiune, despre acosta cu o di mai inainte trebos se so face aretare — in orasia cu magistratu regulatu la primariu, in alte locuri — la dregatoriulu municipale, et' deca ataru nu existia in comuna, la antiisti a comunale; se facia primariulu resp. dregatoriulu municipale p'ose se a fi de facia in pers'ona, et' antiisti a comunale p'ose se se reprezente prin'tuna incredintu ala seu.

Cine la sus-antsele locuri oprite va fi pus standartulu seu emblem'a, seu va fi ordinaru se se puna, seu cine dela locurile, unde afigera loru e permissa, le va fi idepartatu seu stricatu cu potera, seu a ordinaru adunare de partida, festivitate seu procesiune ne-annuata, se va pedepsi de autoritates administrativa, pre cale politiale, cu globa in bani pana la 100 fl. seu cu inchisore pana la 20 de zile.

Antiisti a detoria a departa standardele seu amblesime eposse la v'runu locu opritu.

§ 105. Bani incorsi in tipu de pedep'sa, tribunaliulu competetii, respective autoritates administrativa are a di s'a d'ose dispusitiune acelu municipiu, pe ala carui teritoriu s'a comissu fact'p'a depesita; et' municipiulu ii va reintrobintu pentru scopuri de instructiune populare, seu pentru spitalu seu fondulu seraciorulu de pe teritorialiulu seu.

§ 106. Pentru calcarele de lege, enunerate in §§ 94, 95, 96 si 101, numai atunci se p'ose incepe procedur'a criminala sed descriptivaria, deca in 6 luni dela comiteria factiei, et' pentru cele enunerate in §§ 91, 92, 93, 97, 100, 102, 103 si 104 — atunci, deca in 30 de zile dela comiteria factiei s'a factu aretare la judecatori'a seu la autoritates administrativa.

CAPITULUL VII.

Dispusitiuni mestecate si transitorie.

§ 107. Cu privintia la acele comune, in cari n'a existu urbanialitate, comisiunea centrale cu occasiunea primel conscrierii oltareste adu pentru totu deon'u, care este acea comuna vecina, de unde este a se lua in intelesulu §-lui 4, patriariulu de sessiune, mai pucinu insarcinat cu dare.

§ 108. Si pana atunci, pana candu legalitatea va dispune in privintia acotiur' restantiorulu de dare, acela cari detoreosc dare de pre mai lungu timpu, de catu de pre anulu, premersu conscrierii, respective rectificarii anuali, suntu a se lua in lista de alegatori, deca dela prim'a di a anului premergatoriu conscrierii, respective rectificarii anuali, pana la inceperea conscrierii seu rectificarii, au solvrit din darea loru restante calu pucinu sta'a, calu face darea totale directa de statu pentru anulu premersu.

§ 109. In privintia statoririi numerului de fumari in comunele amintite in §-lu 5 alu acestei legi, precum si in privintia alegerii reprezentantiorulu comunali, la provocarea comisiunii centrale autoritates municipale va face dispuneru ca acosta alegere se se executa calu pucinu cu 14 zile inainte de inceperea conscrierii.

Acosta alegere o indeplinescu alegatoriulu comunali annuiti in § 38 alu art. de lege XVIII din 1871, in modulu prescriu in § 49 alu acelu art. de lege.

Alsiu, prin comisiunea conscrietoria suntu a se introduce in lista alegatoriulu de pre acelu annu.

§ 110. In comunele Bocsia, Duconeca, Moldor'a, Oravitia, Staieri (Stelderorf) si Sassa-montana, in privintia carora pana acuma s'a aplicatu dispusitiune punctualu a) din § 2 alu art. de lege V din 1848, referitoria la orasi, conscrierea alegatoriulu se va indeplini si mai departe conformu dispusitiunilor legii presente, referitoria la orasi.

§ 111. Si in acele parti ale tierii, peste cari s'a estinsu validitates art. de lege transilvania II din 1848, este a se forma pentru fi-a-care alegere de deputata unu cercu electoralu separat si fi-a-care cercu electoralu alege numai unu deputatu dietale.

§ 112. Pentru facerea primel liste peramanente de alegatori, comisiunea centrale p'ose delega intr'unu cercu electoralu, cerendu lips'a, si mai multe deputatiuni conscrietoria.

§ 113. In acele parti ale tierii, unde a fostu in vigore art. de lege V din 1848, cu privintia la impartirea cercurilor electorali si la locurile scaunali de alegere, pana la alta dispuneru de lege, remanu in validitate dispusitiunile sustatorie ale municipioloru.

§ 104. Spesale recerute la conscriere si alegere, pana la crearea noiei legi pentru casele domestice ale municipioloru, se vor acoperi din visteria statului.

§ 115. Totu esibitate, testimoniale seu alte documente, referitoria la lista alegatoriulu, suntu scultie de timbru si suntu a se ed'a fora taxa.

§ 116. Dispusitiunile legii presente, referitorie la facerea si rectificarea listelor de alegatori, intra in v'ietia indata, et' dispusitiunile referitorie la alegere — dupa inchierea Dielei presente.

Alegerile cu intr'aceea suntu a se face, le vor eflepti alegatoriulu conscrii in 1872, conformu legii si usului legale de pana acuma.

§ 117. Fi-a-care municipiu seu orasiu, care de sine tramite deputatu dietale, alege comisiunea centrale, intra intelesulu §-loru 17 si 20 in terminulu ce va pune ministrulu de interne.

Acosta nous comisiunea indeplinescu si acela agende, a caroru indeplinire dupa lege, respective dupa usulu legale, pana la capetulu Dietei presente se tiene de comiteele centrale de acuma.

§ 118. La statorirea primel liste de alegatori, deca conscrierea se incepe in prim'a diumetate de alegere, dare aruncata pre anulu premersu; in casulu contrariu, si la fi-a-care rectificari mai departe a listei, se i'e de baza darea de pre acelu annu, in care s'a factu rectificari.

§ 119. Prim'a lista a alegatoriulu, deca comisiunea centrale a decisu saup'r' tuturor reclamantiilor pana la capetulu anului 1874, are valore pana la finele anului 1875; in casulu contrariu pana la ultim'a di a anului calendarialu nemidiciorulu armatoriu dupa statorirea finale a conscriptiunii.

§ 120. §-lu 5 alu art. de lege 5 din 1848, si §-lu 7 alu art. de lege II transilvaneanu din 1848, remanu in valore cu acela modificatiuni ce s'au factu prin art. de lege XXX si XLIII din 1868, precum si XXXIV din 1873; de asemenea remanu in valore §-lu 56 alu art. de lege V, si §-lu 9 alu art. de lege II transilvaneanu din 1848, cu modificatiune facta in art. de lege XXV din 1870.

§ 121. Cu executarea acestei legi este insarcinat ministrulu de interne si calu de justitia. Dupa „Albia“.

Reuniones filiale a femeiloru romane dein Blasiu are onore a invita la BALULU, ce se va tiens, Dominica in 11^a Ianuaru 1875 in sala „Otelului nationalu“ dein Blasiu.

Bilete de intrare se voru capati la casa in ser'a de balu, de una familia pentru 2 fl. et' de persona sengurata pentru 1 fl. v. s.

Oferte maranimese se premissu cu multitudine in folosulu scolei de fetitice dein Blasiu, si se culestea prein folie periodice.

Blasiu in 3 Ianuaru 1875 st. n.

Ester Popu, presiedint'a reunionei. p. Comitela arangistoriu. Munteanu.

(Literatura.)

„Prelectiuni teologice despre Matrimoniu, Impedimente, Procedura, cu respectu la teori'a e prax'a vigenta in provinci'a metropolitana greco-catolica de Alb'a-Iulia“. Pentru aliamii de teologia si usulu clericali. Cu una colectiune de formularia, de Dr. Ioane Ratiu, professoru de dreptulu canonicu in seminarulu archidiecezanu din Blasiu, asessor la tribunalelu matrimoniale archiepiscopescu, etc. Blasiu, 1875.*

Acost'a este titulu unui vastu si insemnatu opu teologicu, care a aparutu dietele acoste in Blasiu si care pertracteaza teori'a dreptulu matrimonialu in consuetu cu principiale, si autonom'a besericescu, precum si cu procesu besericii ritului respectivu. — In amenintatorile impregiurari de astadi opulu d-lui professoru Dr. Ioane Ratiu re-

vera o lumina potente in sciintia dreptului matrimonialu totma, precadun se amenintia si privitoria la canonele besericele, privitoria la iudicatura externa, seu la cauzele matrimoniale. Gratulamu junimele teologice ma si fecioloru besericesci, cari premissu la mana unu opu sistematu in totu cuprinsulu lui, previedutu cu necesari'i lumina in chestiunile mentionate, in lesindu prin limb'a matera, in care e compus, a se folosi cu inlesnire de acosta ramura a sciintiorulu teologice. O acuzitiune preciosa a primitu prin aparutiun'a acestui opu si inssi literatur'a romana. Limb'a, in care este scrisa acosta carte, e precisa, curata si fluenta. Succesu bunu si la celelalte opuri in favore junime!

Opulu se vende la autorulu in Blasiu cu pretiu de 3 fl. v. s.

„Istori'a patriei“ pentru scoile populari romane din Ardealu, scris de Ioane M. Moldovanu a unu profesoru gimn. in Blasiu, editiunea II, a estu de sub tiparui si se afla de vendiare la autorulu cu pretiu de 32 cr. v. s. Tragemu atentione investitoriloru populari asup'r' acestui manualu de istoria, care pertracteaza in modu precisu si lemuritu evenimentele cele mai insemnate din v'ietu'i populorulu romanu dela descalcarea lui in Dacia si pana in diu'a de astadi, arca tempu de gloria si tempu de gele, prin cari a trecutv natioria romana si prin acosta adesece si devotia chiara si in animele fragede ale v'ieteciorulu unu adeveratu amoru de patria si o advertiva nefalsificata catre natione. Investitoriloru le incumbe in prim'a linia detoriun'a, de a portu grige, ca junele generatiuni, incredintate loru spre educatiune, se invetia mai inainte de tot, ce au fostu, si ce suntu, si apoi pre bazea cunoscintiorulu din trecut, prin glori'a si virtutele strabun se se inarmeze pentru ceea ce au so fi. Opuscululu d-lui Moldovanu nu lasa nimicu de doritu in acosta privintia.

Mal nou.

Serbiu stau la pragulu unui rebellu cu turcii in societate cu Muntegru. Si cu Romanii se apropiara electiunile de cana comuna. De aici se explica apoi si puerile la cale pentru incoretlarea Armata s. a. in consiliu min. tienuu in 13 in Buda sub presidulu regelui, unde fara comandantii si ministri din ambele parti de facia.

Nr. 103/r. c. 1875.

2—3

Publicatiune.

La 28 Ianuaru a. c. 10 ore din di se va tiens sedintia ordinaria a consiliulu municipalu ala Turdiu, cu care occasiune se voru publica art. de lege, se voru resolvi mai multe ordinatiuni, recuzitiuni si alte afaceri interne, si se voru alege mai multe comisiuni previedute in art. de lege XLII din anulu 1870. —

Ceas ce prin acosta s'educe la publicu concocientia. —

Turd'a, in 9 Ianuaru 1875 st. n.

Alexiu Miksa m/p. Vice-comite.

Cursurile

la bursa in 19 Ian. 1875 est' astu:

Galbiu imperatescu	—	—	5 fl. 25	cr. v. s.
Napoleoni	—	—	8 „ 91	„ „
Angeburg	—	—	105 „ 60	„ „
Londonu	—	—	111 „ 10	„ „
Impremutul nationalu	—	—	75 „ 30	„ „
Obligatiunile metalice vechi de 5 ^{fl.}	—	—	70 „ 30	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 „ —	„ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	76 „ 25	„ „
„ „ croat-slav	—	—	79 „ 50	„ „
Actiunile bancol	—	—	946 „ —	„ „
„ „ creditulu	—	—	224 „ 50	„ „